

Wyciąg z EGZAMINU POLSKIEGO TOWARZYSTWA KYNOTERAPEUTYCZNEGO
PIES EDUKACYJNY I TERAPEUTYCZNY

- I. Nadrzędnym celem Przewodnika jest dbanie o zachowanie dobrostanu swojego psa.**
- II. Pies uczestniczy w Egzaminie z Przewodnikiem, z którym będzie pracował.**
- III. Przewodnik z psem mogą podchodzić do Egzaminu w następujących specjalnościach.**
1. SP – spotkanie z psem
  2. EP – edukacja z psem
  3. TP – terapia z psem
  4. SP+EP
  5. EP + TP
- IV. Podnoszenie kwalifikacji psa.**
1. Na wniosek Przewodnika może on z psem przystąpić do Egzaminu podnoszącego zakres specjalności psa z zachowaniem powyższych kompilacji (patrz pkt. III).
  2. Jeżeli podczas egzaminu Przewodnik chce podejść do SP+EP lub EP+TP część ogólną zdaje jeden raz, a części specjalistyczne właściwe dla danego poziomu.
  3. Podczas jednego egzaminu łączyć można dwie specjalności.
- V. Do Egzaminu może przystąpić każdy pies, który spełnia następujące warunki:**
1. Wiek psa:
    - a) ukończone 12 miesięcy w przypadku ras małych, tzn. pies dorosły waga do 15 kg.
    - b) ukończone 14 miesięcy w przypadku pozostałych ras.
  2. Przewodnik przedstawia książeczkę zdrowia psa z aktualnymi szczepieniami i odrobaczeniem oraz jej kserokopię.
  3. Dobry stan psychiczny i fizyczny psa.
  4. Chore i niesprawne psy są wykluczane z Egzaminu i nie mogą pozostawać na terenie, gdzie Egzamin jest prowadzony.
  5. Wykluczone są psy ras obronnych, bojowych i stróżujących oraz ich mieszańce, w tym zakresie decyzją wiążącą jest decyzja Przewodniczącego Komisji.
- VI. Komisja.**
1. Komisję powołuje Zarząd Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego.
  2. Zarząd Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego powołując Komisję Egzaminacyjną zadba o to, aby zasiadły w niej osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i wystarczającą wiedzę, zarówno teoretyczną, jak i praktyczną, aby dokonać oceny psa.
  3. Skład Komisji.
W skład Komisji wchodzi trzy osoby, posiadające kwalifikacje:
    - a) przewodniczący: zoopsycholog lub treser psów,
    - b) członek: kynoterapeuta, którzy przynajmniej jeden raz zdał Egzamin Psa Edukacyjnego i Terapeutycznego wraz ze swoim psem,
    - c) sekretarz – warunkiem jest znajomość procedur egzaminu PTK.
  4. Przewodniczącym ani Członkiem Komisji egzaminacyjnej nie może być: szkoleniowiec ani właściciel/przewodnik psa, który przystępuje do egzaminu, w trakcie którego zasiada w Komisji.
  5. Skład Komisji, jak i termin Egzaminu podawane są do publicznej wiadomości na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego.
- VII. Obowiązki Przewodnika Psa.**
1. Zgłoszenie psa do Egzaminu minimum 7 dni przed przewidzianym terminem (Załącznik nr 2) i określenie specjalności psa terapeutycznego, w ramach której odbędą się Egzaminy (patrz pkt III).
  2. Doprowadzenie psa na Egzamin w miękkiej obroży lub szelkach oraz na smyczy.

3. Odpowiednie przygotowanie estetyki psa.
4. Przewodnik odpowiada za zachowanie psa i ponosi odpowiedzialność cywilną za wszelkie szkody wyrządzone przez niego.
5. Suki w trakcie trwania ciecзки są dopuszczone do Egzaminu, muszą być jednak odizolowane od innych psów i są oceniane na końcu. Przewodnik musi zgłosić ten fakt Komisji.
6. Zakazane jest jakiegokolwiek awersyjne zachowanie Przewodnika wobec psa. W przypadku zaobserwowania takiego zachowania przed egzaminem, w trakcie lub po nim Przewodnik z psem będą zdyskwalifikowani, a zdany Egzamin zostanie unieważniony.

VIII. Okres ważności legitymacji Psa Terapeutycznego.

1. Aby otrzymać legitymację PTK w jednej ze specjalności pies powinien pozytywnie zaliczyć Egzamin.
2. Licencja ważna jest przez okres 12 miesięcy od daty zaliczenia Egzaminu.

IX. Skreślenie z listy psów terapeutycznych Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego.

1. Zarząd Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego może skreślić psa z listy Psów Terapeutycznych w przypadku:
  - a) zgłoszenia zachowania agresywnego psa,
  - b) naruszania dobrostanu psa przez Przewodnika,
  - c) łamania standardów pracy Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego .
2. W przypadku zgłoszenia naruszenia łamania dobrostanu psa Zarząd podejmuje działania wyjaśniające i podejmuje decyzję wiążącą.
3. O skreśleniu z listy Psów Terapeutycznych Polskiego Towarzystwa Terapeutycznego Przewodnik zostanie poinformowany w formie pisemnej. Informacja taka zostanie również podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej Polskiego Towarzystwa Kynoterapeutycznego wraz z uzasadnieniem.

X. Przebieg Egzaminu.

1. Egzamin podzielony został na dwie podstawowe części:
  - a) część ogólną sprawdzającą posłuszeństwo i socjalizację psa, która jest taka sama dla wszystkich stopni,
  - b) część specjalistyczną sprawdzającą bezpośrednio przygotowanie psa do pracy w danym profilu.
2. Jeśli nie określono inaczej, Przewodnik może trzy razy w trakcie jednego testu powtórzyć wydane polecenie bez obniżenia punktacji . Komenda jest uznana jako jedna, także w przypadku, jeżeli została wydana jednocześnie werbalnie i optycznie.
3. Pies w trakcie wykonywania ćwiczeń testowych – o i le test nie mówi inaczej - powinien być prowadzony na luźnej smyczy.
4. Nagrodzenie psa może nastąpić dopiero po zakończeniu testu. Każde podanie nagrody przed zakończeniem ćwiczenia obniża ocenę o 1 punkt. Prowadzenie psa „na smakołyk” lub inny motywator powoduje niezaliczenie testu. Komisja ma prawo zalecić Przewodnikowi odłożenie smakołyków lub innego motywatora.
5. Szczekanie psa w trakcie testu - jeśli nie jest inaczej opisane w ocenie testu - obniża ocenę o 0,5 punktu przy każdym ćwiczeniu, przy którym pies szczeka.
6. W przypadku konieczności załatwienia przez psa potrzeby fizjologicznej dopuszczalna jest jedna przerwa. Przerwane ćwiczenie musi zostać powtórzone. Każde wypróżnienie się psa podczas trwania egzaminu obniża jego ocenę o 5 punktów.
7. Niedopuszczalne jest znaczenie terenu przez psa podczas trwania egzaminu. Każde takie zachowanie obniża ocenę o 3 punkty.
8. W trakcie egzaminu Przewodnik może wykorzystać jedną przerwę na życzenie. Prośba o przerwę może być zgłoszona Komisji dopiero po zakończeniu wykonywanego testu. Przerwa nie może trwać dłużej niż 5 minut.
9. Komisja egzaminacyjna ocenia każdy test, za wyjątkiem testu alternatywnego, w skali od 0 do 3, gdzie 0 jest niezaliczeniem ćwiczenia, a 3 wykonaniem bezbłędnym.
10. W przypadku zarządzenia przez Komisję testu alternatywnego oceniany on jest jako: zaliczony lub niezaliczony. W przypadku niezaliczenia testu alternatywnego egzamin zostaje zakończony z wynikiem negatywnym.

XI. Testy części ogólnej. Część ogólna składa się z siedmiu elementów:

1. AKCEPTACJA NIEZNAJOMEGO /PRZYWITANIE

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi w pozycji bocznej przy Przewodniku. Podchodzi Pozorant, wita się z Przewodnikiem, podaje mu rękę i poklepuje po ramieniu. Rozmawiają. Pozorant pozostaje w kontakcie wzrokowym z Przewodnikiem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- zmiana pozycji psa np. wychodzenie naprzeciw zbliżającego się Pozoranta, chowanie się za Przewodnika, chodzenie wokół rozmawiających,
- konieczność nadmiernej kontroli psa przez Przewodnika.

2. SPACER NA SMYCZY Z WEJŚCIEM W GRUPĘ LUDZI

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi w pozycji bocznej przy Przewodniku. Na sygnał Komisji Przewodnik prowadzi psa pomiędzy spacerującymi ludźmi (min. 3 osoby). Podczas spaceru Przewodnik w wyznaczonych miejscach wykonuje skręt w prawo, zatrzymanie (siad lub stój), skręt w lewo i powrót po tej samej trasie.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies odmawia przejścia przez tłum,
- pies wykonuje ćwiczenie z ociąganiem, wymagana jest korekta smyczy,
- pies chce ominąć ludzi nie idąc przy Przewodniku, wymagana jest korekta smyczy,
- pies ciągnie w kierunku przechodzących ludzi, wymagana jest korekta smyczy.

3. ZOSTAŃ I PRZEWOŁANIE DO MNIE, ZOSTAŃ I POWRÓT DO PSA

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Przewodnik odcina smycz i wydaje psu polecenie pozostania na miejscu. Odchodzi na 4 – 7 m. Odwraca się do psa i na sygnał Komisji Egzaminacyjnej przywołuje go. Po przywołaniu pies przyjmuje pozycję wyjściową. Przewodnik ponownie pozostawia psa w komendzie „zostań”. Przewodnik wraca na pozycję startową i po sygnale Komisji podchodzi do psa. Zapięcie smyczy psu kończy ćwiczenie.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies nie chce zostać sam na miejscu, idzie za Przewodnikiem,
- pies odbiega w bok, wymagane jest wielokrotne przywołanie.

4. AKCEPTACJA INNEGO PSA

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Z przodu zbliża się Pozorant z innym psem. Następuje przywitanie się psów (egzaminowany pies ma prawo wstać), po którym Przewodnik z Pozorantem idą na spacer z psami prowadząc je obok siebie po linii prostej na odcinku 5-8 metrów. Następnie zwracają - psy nadal powinny iść obok siebie - i wracają na pozycję wyjściową. Pozorant żegna się i odchodzi ze swoim psem. Wskazane byłoby, aby psy nie znalazły się wcześniej, bądź nie miały częstego kontaktu.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies testowany usiłuje kontrolować obcego psa; jeśli uspokoi go komenda Przewodnika test może być kontynuowany, w przeciwnym przypadku test nie zostaje zaliczony,
- pies jest nadmiernie podekscytowany kontaktem z obcym psem, Przewodnik nie jest w stanie uspokoić go,
- pies wycofuje się z kontaktu z obcym psem pod wpływem strachu.

5. AKCEPTACJA NIEOBECNOŚCI PRZEWODNIKA

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Podchodzi Pozorant, wita się z Przewodnikiem, który przekazuje mu smycz i wydaje psu polecenie pozostania na miejscu. Przewodnik odchodzi i znika za zasłoną bądź drzwiami. Po 1 minucie wychodzi z ukrycia, wraca i przejmuje smycz od Pozoranta, co kończy test. W trakcie testu dopuszczalna jest zmiana pozycji psa z zachowaniem pełnej sterowności psa przez Pozoranta.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies podąża za Przewodnikiem, szarpie smycz, mimo poleceń wydawanych przez Pozoranta,
- pies szczeka lub wyje za Przewodnikiem pozostając na miejscu.

6. PODEJMOWANIE POKARMU

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku. Pozorant daje psu (w dowolnej kolejności) karmę otrzymaną od Przewodnika lub od członka Komisji. Pies może podjąć karmę dopiero po wyraźnym sygnale Przewodnika na sygnał Komisji. Sposoby podawania karmy:

- położenie przed psem,
- na otwartej dłoni,
- trzymając dwoma palcami.
- w lekko zaciśniętej dłoni.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies nie podejmuje karmy na komendę – dopuszczalna jest jednokrotna zmiana rodzaju karmy, co obniża ocenę o 1 punkt, i rozpoczęcie testu od nowa;
- pies podejmuje pokarm mimo komendy zakazującej – dopuszczalne jest wydanie komendy zakazującej podjęcia karmy - do 2 razy bez wpływu na ocenę. Każda kolejna komenda obniża ocenę o 1 punkt;
- pies bierze karmę niedelikatnie- szczypanie, gryzienie bądź pomaganie łapą przy pobieraniu karmy obniża ocenę o 1 punkt.

7. REAKCJA NA NIEOCZEKIWANE ZDARZENIE

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Komisja może rozpraszać uwagę psa koncentrującego się na Pozorancie. Pozorant obchodzi psa i emituje nieoczekiwany bodziec (dźwiękowy i wizualny). Ćwiczenie powtarzane jest dwa razy. Komunikacja Przewodnika z psem następuje po zakończeniu testu.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalne psa.

Aby pies został dopuszczony do testów części specjalistycznej musi pozytywnie zaliczyć wszystkie testy **zdobytą nie mniej niż 13 punktów** na 21 możliwych do zdobycia.

Część specjalistyczna składa się z pięciu testów, z których można uzyskać maksymalnie 15 punktów. Aby zaliczyć część specjalistyczną należy zdobyć minimum 8 punktów.

XII. Testy części ogólnej specjalistycznej SP – spotkanie z psem

1. REAKCJA NA DOTYK

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Po sygnale Komisji pies przyjmuje pozycję „stój” na komendę wydaną przez Przewodnika. Egzaminujący sprawdza reakcję psa na szybkie podejście do niego i próbę pogłaskania

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalne psa.

2. REAKCJA NA BODŹCE DŹWIĘKOWE

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Komisja włącza muzykę. Przy muzyce Przewodnik prezentuje trzy dowolne umiejętności psa.

Reakcje niepożądane m.in.:

- nadmierna wrażliwość psa na dźwięki,
- niewykonywanie poleceń Przewodnika.

3. PREZENTACJA DOWOLNEJ ZABAWYGRUPOWEJ, RUCHOWEJ Z WYKORZYSTANIEM REKWIZYTÓW.

Przewodnik ma za zadanie zaprezentować Komisji dowolną zabawę ruchową, z udziałem psa bez bezpośredniego kontaktu z nim, z użyciem rekwizytów np. chusta animacyjna, piłka itp. Pies powinien być motywatorem do wykonania ćwiczeń przez Podopiecznych. Rewizyty potrzebne do wykonania zadania Przewodnik powinien przynieść ze sobą na egzamin. Jako grupa jest uznawana Komisja opcjonalnie z Pozorantem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalne psa,
- brak współpracy z Przewodnikiem przy wykonaniu zadania.

4. PREZENTACJA BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ

Sposób testowania:

Przewodnik ma za zadanie zaprezentować około 2 minutowy fragment zajęć dotyczący bezpiecznego zachowania dzieci względem psów, bez bezpośredniego kontaktu dzieci z psem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalne psa,
- brak współpracy z Przewodnikiem przy wykonaniu zadania.

5. ZAPREZENTOWANIE DOWOLNEGO PROGRAMU Z UDZIAŁEM PSA BEZ UŻUCIA REKWIZYTÓW, PREZENTOWANEGO PODCZAS SPOTKANIA Z PSEM

Przewodnik ma za zadanie zaprezentować Komisji dowolną zabawę ruchową z udziałem psa, bez bezpośredniego kontaktu z nim i bez wykorzystania jakiegokolwiek rekwizytów. Pies powinien być motywatorem do wykonania ćwiczeń przez Podopiecznych. Jako grupa jest uznawana Komisja, opcjonalnie z Pozorantem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalne psa,
- brak współpracy z Przewodnikiem przy wykonaniu zadania.

XIII. Część specjalistyczna EP – edukacja z psem

1. WERYFIKACJA WRAŻLIWOŚCI PSA NA DOTYK

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Po sygnale Komisji pies przyjmuje pozycję stój na komendę wydaną przez Przewodnika. Egzaminujący dotyka wszystkich części ciała psa.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje wskazujące na dyskomfort psa spowodowany dotykiem.

2. REAKCJA NA BODŹCE DŹWIĘKOWE

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku. Komisja włącza muzykę. Przy muzyce Przewodnik prezentuje trzy dowolne umiejętności psa.

Reakcje niepożądane m.in.:

- nadmierna wrażliwość psa na dźwięki,
- niewykonywanie poleceń Przewodnika.

3. PREZENTACJA DOWOLNEJ ZABAWY EDUKACYJNEJ (STATYCZNEJ) Z UDZIAŁEM GRUPY

Przewodnik ma za zadanie zaprezentować Komisji dowolną zabawę edukacyjną, statyczną (w pozycji stojącej, siedzącej lub leżącej) z udziałem psa z bezpośrednim kontaktem z psem. Jeżeli potrzebne są jakiegokolwiek rekwizyty do wykonania zadania Przewodnik powinien przynieść je z sobą na egzamin. Jako grupa w tym przypadku jest uznawana Komisja wraz z Pozorantem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- zbyt duża nadaktywność psa,
- brak współpracy z Przewodnikiem i grupą przy wykonaniu zadania.

4. PREZENTACJA BEZPIECZNYCH ZACHOWAŃ

Sposób testowania:

Przewodnik ma za zadanie zaprezentować około 2 minutowy fragment zajęć dotyczący bezpiecznego zachowania dzieci względem psów.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje nadmiernie emocjonalnie psa,
- brak współpracy z Przewodnikiem przy wykonaniu zadania.

5. ZAPREZENTOWANIE DOWOLNEGO PROGRAMU RUCHOWEGO Z UDZIAŁEM PSA, KTÓRY BĘDZIE PREZENTOWANY PODCZAS ZAJĘĆ TYPU EP

Sposób testowania:

Przewodnik przedstawia minimum dwuminutowy program edukacyjny z udziałem psa, który zamierza prezentować podczas zajęć typu EP. Przewodnik angażuje Podopiecznych motorycznie. Oceniany będzie sposób przygotowania psa i jego komunikacja z Przewodnikiem i grupą.

Reakcje niepożądane m.in.:

- brak współpracy z Przewodnikiem i grupą.

XIV. Część specjalistyczna TP – terapia z psem

1. WERYFIKACJA WRAŻLIWOŚCI PSA NA DOTYK

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Po sygnale Komisji pies przyjmuje pozycję „stój” na komendę wydaną przez Przewodnika. Egzaminujący dotyka wszystkich części ciała psa łącznie z fałdami, zębami i pazurami.

Reakcje niepożądane:

- jakiegokolwiek nietolerancja dotyku.

2. AKCEPTOWANIE SPRZĘTU MEDYCZNEGO I ODGŁOSÓW CHORYCH

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku w pozycji bocznej. Pozorant o kulach podchodzi do Przewodnika, wita się z nim i obchodzi go dwa razy imitując równocześnie naturalne odgłosy chorego. Pozorant ma założony opatrunek nasączony środkami medycznymi. Następnie Przewodnik z psem okrążają dwukrotnie Pozoranta, który wydaje odgłosy charakterystyczne dla ludzi chorych. Po zakończeniu pies i Przewodnik wracają na miejsce.

Reakcje niepożądane:

- jakiegokolwiek reakcje lękowe psa.

3. AKCEPTOWANIE OSOBY NA WÓZKU INWALIDZKIM

Sposób testowania:

Pozycja wyjściowa: pies siedzi przy Przewodniku. Na sygnał Komisji Pozorant na wózku inwalidzkim podjeżdża do Przewodnika z psem. Po przywitaniu razem z Pozorantem spacerują w linii prostej (ok. 4-7m) i wracają na miejsce (pies idzie obok wózka). Podczas spaceru Przewodnik inicjuje kontakt Pozoranta z psem.

Reakcje niepożądane m.in.:

- jakiegokolwiek reakcje lękowe psa,
- niewykonanie testu pomimo podjęcia trzech prób.

4. AKCEPTOWANIE BEZPOŚREDNIEGO KONTAKTU Z OSOBĄ SIEDZĄCĄ

Sposób testowania:

Pozorant siada na kocu lub materacu. Przewodnik podchodzi z psem umożliwiając mu bezpośredni kontakt z Pozorantem. Pies może być w pozycji siedzącej lub leżącej. Niewskazana jest zmiana pozycji w trakcie trwania testu, chyba, że wymaga tego ćwiczenie. W trakcie testu Przewodnik symuluje minimum 2 minutowe zajęcia.

Reakcje niepożądane m.in.:

- pies nie chce usiąść lub położyć się obok Pozoranta – pomimo 3 prób – test nie jest zaliczony,
- jeśli ćwiczenie tego nie dotyczy pies liże Pozoranta – Przewodnik powinien wydać psu polecenie zaprzestania lizania. Brak kontroli nad psem powoduje niezaliczenie testu..

5. AKCEPTOWANIE BEZPOŚREDNIEGO KONTAKTU Z OSOBĄ LEŻĄCĄ

Sposób testowania:

Pozorant leży na kocu lub materacu. Przewodnik układa psa w taki sposób, aby umożliwić Pozorantowi bezpośredni kontakt z psem. Zabronione jest kładzenie się na psie. Pies może być w pozycji siedzącej lub leżącej. Niewskazana jest zmiana pozycji bez wydania komendy Przewodnika. Przewodnik symuluje minimum 2 minutowe zajęcia.

Reakcje niepożądane:

- pies nie chce siedzieć lub położyć się obok Pozoranta – pomimo 3 prób – test nie jest zaliczony,
- jeśli ćwiczenie tego nie dotyczy pies liże Pozoranta – Przewodnik powinien wydać psu polecenie zaprzestania lizania. Brak kontroli nad psem powoduje niezaliczenie testu.